

Huvudman

Tyresö kommun
kommun@tyreso.se

Beslut

Datum 2025-06-24
Dnr SI 2024:10038
Sida 1 (14)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Kumla skola i Tyresö kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Tyresö kommun att senast den **15 oktober 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande särskilt stöd, extra studietid, garanterad undervisningstid och språkval. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Tyresö kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Tyresö kommun ska vidta följande åtgärder

Särskilt stöd

1. Se till att rektorn, för varje anmälan om behov av särskilt stöd för en elev som inkommer till rektorn eller den rektorn har delegerat det till, och för anmälningar som har inkommit men där utredning ännu inte har påbörjats, startar en utredning. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit till rektorn under perioden 19 augusti 2025–8 oktober 2025 och vilket datum en utredning har startats för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen.)
2. Rektorn ska se till att åtgärdsprogram utarbetas för de elever som ges särskilt stöd. Inkom med åtgärdsprogram för alla elever som har särskilt stöd i form av anpassad studiegång vid tiden för huvudmannens redovisning. (3 kap. 9 och 12 §§ skollagen.)
3. Se till att beslut om att en elev ska ges särskilt stöd i form av anpassad studiegång innehåller uppgifter om vilka avvikelser som görs från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för

utbildningen. Huvudmannen ska i samband med redovisningen inkomma med samtliga beslut om anpassad studiegång som fattats under perioden 19 augusti 2025–8 oktober 2025. (3 kap. 9 och 12 §§ skollagen.)

Extra studietid

4. Se till att erbjuda extra studietid, minst två timmar per vecka, för samtliga elever i årskurs 4–9. Den extra studietiden ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen och vara åtskild från övrig undervisning. Av huvudmannens redovisning ska framgå när och hur den extra studietiden erbjuds och anordnas. (10 kap. 5 a § skollagen.)

Garanterad undervisningstid

5. Se till att eleverna i årskurs 6–9 ges undervisning i ämnet moderna språk (spanska) i den omfattning som beslutats om i huvudmannens timplan. Undervisningen ska omfatta den minst garanterade undervisningstiden i enlighet med timplanen för grundskolan i bilaga 1 till skolförordningen (2011:185). Huvudmannen ska i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder inkomma med en redogörelse för hur man avser att tillgodose att eleverna ges den minst garanterade undervisningstiden i moderna språk (spanska) och även inkomma med uppgift om statistik för antalet inställda lektioner i ämnet för de aktuella årskurserna under perioden 19 augusti 2025–8 oktober 2025. (10 kap. 4–5 §§ skollagen samt 9 kap. 3 § och bilaga 1 skolförordningen.)

Språkval

6. Se till att språkval erbjuds i enlighet med författningarnas krav, det vill säga att eleven enbart får undervisning i det språk som eleven valt. Huvudmannen ska inkomma med en redogörelse av vilka åtgärder som vidtagits för att säkerställa att eleverna erbjuds språkval i enlighet med 9 kap. 5–6 skolförordningen. (10 kap. 4 § skollagen och 9 kap. 5–6 §§ skolförordningen.)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser mottagande och undervisning av nyanlända elever samt trygghet, studiero och kränkande behandling samt frånvaro.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2024:10038) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har höstterminen 2024 inlett en tillsyn av Kumla skola i Tyresö kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Kumla skola följer gällande bestämmelser om extra anpassningar, särskilt stöd, mottagande och undervisning av nyanlända elever, frånvaro, garanterad undervisningstid samt trygghet, studiero och kränkande behandling.

Tillsynen är avgränsad till årskurs 4–9 och har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektor samt lektionsobservationer mellan den 29 januari 2025 och 11 februari 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat åtgärdsprogram med tillhörande särskilda beslut, plan mot kränkande behandling, frånvaroutredningar samt individuella studieplaner. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Extra anpassningar

Av intervjuer med lärare, elevhälsa och rektor framgår att elever i regel ges extra anpassningar på såväl grupp- som individnivå. Flera lärare uppger att

det är den enskilda läraren som ansvarar för uppföljning och utvärdering av extra anpassningar. Flera lärare och representanter för elevhälsan berättar att det dock blivit svårare att förmedla enskilda elevers extra anpassningar utanför lärarlaget med anledning av en ny version av kommunens elektroniska system. Rektor bekräftar att det finns svårigheter att anteckna i systemet efter lanseringen av den nya versionen men att det är kommunicerat att skolans personal tills vidare ska använda den gamla versionen av systemet.

Särskilt stöd

Av intervjuer med lärare, elevhälsa och rektor framgår att lärare ska använda en blankett benämnd *anmälan om konsultation till elevhälsan* för att ett elevärende ska diskuteras inom elevhälsan. Vidare framgår att det råder delade meningar mellan lärare, elevhälsa och rektor om användandet av blanketten är att likställa med att anmäla en elev till rektor för behov av utredning om särskilt stöd.

Lärare och representanter för elevhälsan berättar om flera exempel på elever som anmälts för utredning av särskilt stöd till elevhälsan men där rektor inte beslutat om att starta en utredning av särskilt stöd. Detta bekräftas även av rektorn.

Av intervjuer framgår genomgående att det är rektor som efter en utredning om särskilt stöd fattar beslut om åtgärdsprogram eller att inte utarbeta åtgärdsprogram samt att vårdnadshavare får ta del av sådana beslut. Av ingivna beslut framgår att det finns överklagandehänvisning i besluten.

Vid intervjuer med elevhälsa och rektor framkommer det att det finns elever på skolan som har anpassad studiegång men som inte har något beslut om åtgärdsprogram eller något beslut om anpassad studiegång.

Skolinspektionen har tagit del av ett antal beslut om anpassad studiegång. I majoriteten av dessa beslut anges att eleven har förkortade dagar men inte vilka avvikelser som gjorts från den timplanen samt de ämnen eller mål som annars gäller för utbildningen.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt. (3 kap. 5 § skollagen.)

Om det inom ramen för undervisningen, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygsriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att eleven är i behov av särskilt stöd ska eleven ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt. (3 kap. 7 § skollagen.)

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om en utredning enligt 3 kap. 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen.)

Om det särskilda stödet för en elev i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan, specialskolan och sameskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen (3 kap. 12 § skollagen.)

Skolinspektionens bedömning

Extra anpassningar och särskilt stöd

Av utredningen framgår det att lärarna på skolan ger eleverna extra anpassningar. Efter införandet av ett nytt system har dokumentationen av

extra anpassningar försvårats men enligt lärarna ges eleverna i regel de extra anpassningar som de är i behov av.

Skolinspektionen bedömer dock att det finns brister i skolans arbete med särskilt stöd. Det är en brist att rektorn inte alltid startar en utredning om särskilt stöd efter att lärare har anmält behov av en sådan utredning. Skollagens reglering ger inte utrymme för att rektorn gör en individuell bedömning av om en utredning om särskilt stöd ska starta eller inte starta efter att en anmälan om att en elev kan vara i behov av särskilt stöd har inkommit till rektorn. Utredningen kan vara olika omfattande, men rektorn är alltid skyldig att se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds.

Skolinspektionen bedömer vidare att det finns brister vad gäller skolans arbete med åtgärdsprogram och beslut om anpassad studiegång. Av utredningen framgår det att det finns elever som ges särskilt stöd i form av anpassad studiegång men som inte har åtgärdsprogram eller beslut om anpassad studiegång. Av utredningen framgår vidare att beslut om anpassad studiegång inte alltid utformas i enlighet med författningarnas krav. Ett beslut om anpassad studiegång är en ingripande åtgärd, vilken kräver att det särskilda stödet inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar. I de beslut om anpassad studiegång som Skolinspektionen tagit del av framgår inte vilka avvikelser från timplanen samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen, vilket är en brist.

Extra studietid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever, lärare, elevhälsan och rektor framgår att skolan erbjuder extra studietid. Årskurs 4 och 5 ges extra studietid en timme i veckan före ordinarie skoltid. Vad gäller årskurs 6–9 uppger flera lärare att extra studietid erbjuds en timme i veckan men rektor uppger att årskurs 6–9 erbjuds två timmar i veckan.

Rättslig reglering

Elever i årskurs 4–9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka. Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör (10 kap. 5 a § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans erbjudande om extra studietid. Av utredningen framgår att eleverna i årskurserna 4 och 5 inte erbjuds två timmar extra studietid i veckan. Att alla elever

som ska erbjudas extra studietid inte erbjuds sådan minst två timmar i veckan är en brist.

Garanterad undervisningstid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen konstaterar att skolan har ett beslut om att bedriva utbildning utan att tillämpa timplanen. Huvudmannen uppger dock att skolan lägger ut undervisningen i enlighet med Skolverkets stadieindelade timplan.

Av skolans ingivna klassscheman framgår att den undervisningstid som schemalagts för lektionerna i ämnet moderna språk överensstämmer med huvudmannens timplan.

Av intervju med elever och lärare framgår att ordinarie lärare inte kunnat genomföra undervisningen i moderna språk (spanska) för årskurs 7–9 i planerad utsträckning under läsåret 2024/2025. Elever ur samtliga årskurser uppger att lektionerna ofta är inställda alternativt att eleverna ges självstudier.

Elever uppger att vid självstudier är det inte någon lärare som tar närvaro, kontrollerar att eleverna genomför tilldelade uppgifter eller i övrigt finns tillgänglig. Eleverna ser genomgående självstudier som att lektionen är inställd.

Flera intervjuade lärare bekräftar elevernas utsago att moderna språk (spanska) ofta har ställts in under innevarande läsår. Lärare uppskattar att moderna språk (spanska) är inställt vid något tillfälle varje vecka.

Rektor berättar att denne har kännedom om att lektioner i moderna språk (spanska) har ställts in och uppger att den främsta anledningen beror på brist på vikarier.

Skolinspektionen har begärt in en förteckning över de lektioner i ämnet moderna språk (spanska) under innevarande läsår på Kumla skola där eleverna antingen fått självstudier eller där lektionen ställts in. Av ingiven sammanställning framgår att mellan 12 och 25 procent av lektionstillfällena i moderna språk (spanska) i årskurserna 6–9 antingen har ställts in eller givits i form av självstudier. Därtill framgår det av redovisningen att det under självstudier inte tas någon närvaro.

Rättslig reglering

Den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6890 timmar. Av bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden (timplan) framgår minsta undervisningstid i timmar per stadium och ämne. Eleverna är i högstadiet garanterade en minsta

undervisningstid om 272 timmar i ämnet moderna språk. Huvudmannen beslutar efter förslag av rektorn om fördelning mellan årskurserna av undervisningstiden. (10 kap. 4–5 §§ skollagen och 9 kap. 3§ och bilaga 1 skolförordningen.)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister avseende garanterad undervisningstid i ämnet moderna språk (spanska) på Kumla skola.

Utredningen visar att i vissa årskurser har upp till 25 procent av lektionerna i det aktuella ämnet antingen ställts in eller givits som självstudier utan att närvaro tagits på eleverna. Sammantaget innebär detta att eleverna inte får sin garanterade undervisningstid i moderna språk (spanska).

Språkval

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever, lärare, elevhälsa samt ingivna underlag framkommer att elever på skolan inom ramen för ämnet moderna språk erbjuds språkval i något av språken spanska, franska och tyska.

Av intervjuer med elever, lärare och elevhälsan framgår att det finns elever som i stället för de språk som skolan erbjuder inom ramen för moderna språk läser det som skolan benämner svensk-engelska. Lärare uppger att det inom elevgruppen som läser svensk-engelska även finns elever som läser svenska som andraspråk.

Av lärarintervjuer framgår vidare att grupperna som läser svensk-engelska har växt i antal, och att det ofta är elever som har stora stödbehov som läser svensk-engelska. Enligt flera lärare är det elevhälsan som beslutar om en elev får byta från språkval till svensk-engelska.

Flera elever berättar att vid undervisning i svensk-engelska gör alla elever samma saker i klassrummet och att det inte finns någon uppdelning mellan eleverna. Av intervjuer med lärare framkommer att undervisningen sker i samma klassrum och att eleverna läser engelska vid en lektion och svenska kommande lektion. Därtill framkommer att den undervisande läraren inte är behörig i båda ämnen. Flera lärare berättar att rådande upplägg har varit under flera år och att de framfört synpunkter på organiseringen till rektor.

Rektor berättar att hen inte har fått sådan information utan att hens bild är att en elev som läser svensk-engelska läser antingen svenska, svenska som andraspråk eller engelska men att eleverna sitter i samma klassrum och att undervisningen pågår parallellt.

Rättslig reglering

Det ska som ämne finnas moderna språk som ska erbjudas varje elev inom ramen för språkval (10 kap. 4 § skollagen).

Huvudmannen ska som språkval erbjuda minst två av språken franska, spanska och tyska. Huvudmannen ska sträva efter att därutöver erbjuda andra språk som språkval. (9 kap. 5 § skolförordningen.)

En elev får i stället för ett språk som erbjudits enligt 5 § välja något av följande språk som språkval:

1. det språk som eleven ska erbjudas modersmålsundervisning i,
2. svenska eller svenska som andraspråk under förutsättning att eleven i övrigt får undervisning i svenska eller svenska som andraspråk,
3. engelska, eller
4. teckenspråk

(9 kap. 6 § skolförordningen.)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att språkval inte erbjuds i enlighet med författningarnas krav. Av tillsynen framgår att elever på skolan som inte tidigare har läst eller inte vill läsa ett modernt språk som språkval erbjuds att läsa "svensk-engelska", det vill säga båda ämnena svenska och engelska samtidigt och inte ett av dessa ämnen. Eleverna ges därmed inte möjligheten att välja antingen engelska eller svenska som språkval. Att rektor inte fått den informationen utan har en annan bild av organiseringen förändrar inte bedömningen.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Tyresö kommuns verksamhet vid Kumla skola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller särskilt stöd, extra studietid, garanterad undervisningstid och språkval. Det finns därför skäl att förelägga Tyresö kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Mottagande och undervisning av nyanlända elever

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av ingivna handlingar samt intervjuer framkommer det att en bedömning av elevens kunskaper görs av Tyresö kommun med stöd av Skolverkets bedömningsmaterial innan rektor beslutar om klassplacering.

I förskoleklass till och med årskurs 6 deltar elever alla ämnen direkt från start. För elever i årskurs 7–9 så läser eleverna svenska som andraspråk, matematik, idrott- och hälsa, bild, teknik, slöjd och hemkunskap under det första läsåret

Vidare framgår att skolan använder sig av möjligheten till att upprätta prioriterad timplan och individuella studieplaner.

Rättslig reglering

En nyanländ elevs kunskaper ska bedömas om en sådan bedömning inte är uppenbart onödig.

Om det behövs ska en sådan bedömning göras även för en elev som

1. har varit bosatt utomlands och som har påbörjat sin utbildning här senast vid höstterminens start det kalenderår då han eller hon fyller sju år, eller
2. efter skolgång i Sverige har varit bosatt utomlands och därefter har återvänt till Sverige för att återuppta sin utbildning här.

Rektorn ansvarar för att bedömningar görs enligt första och andra styckena (3 kap. 12c § skollagen).

En bedömning enligt 12 c § ska göras skyndsamt. För en nyanländ elev och för en elev som avses i 12 c § andra stycket 2 ska bedömningen göras i sådan tid att beslut om placering i årskurs och undervisningsgrupp kan fattas enligt 12 e §. För en elev som avses i 12 c § andra stycket 1 ska bedömningen göras senast inom två månader från det att eleven har tagits emot inom skolväsendet i någon av de skolformer som anges i 12 b §.

Resultatet av en bedömning enligt 12 c § ska beaktas vid beslut enligt 12 e och h §§, upprättande av individuell studieplan enligt 12 g § och bedömning av behov av studiehandledning på modersmålet enligt 12 i § samt vid övrig planering av undervisningen och vid fördelning av undervisningstiden. (3 kap. 12 d § skollagen.)

För nyanlända elever som tagits emot i högstadiet upprättas individuella studieplaner (3 kap. 12 g § skollagen).

För nyanlända elever som tagits emot i högstadiet och bedöms ha svårt att nå behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan används stödåtgärden anpassad timplan under de förutsättningar och på det sätt som anges i skollagen (3 kap. 12 h § skollagen).

Om det behövs för att en elev så snart som möjligt ska kunna tillgodogöra sig undervisningen i sin undervisningsgrupp får omfördelning av undervisningstid till ämnet svenska eller svenska som andraspråk ske genom att rektorn beslutar om prioriterad timplan (9 kap. 4 a § skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Tyresö kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller mottagande och undervisning av nyanlända elever. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Trygghet, studiero och kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever, lärare, representanter för elevhälsan och rektor uppger att elever över lag känner sig trygga på skolan. Av intervjuer med elevhälsan och rektor framgår att skolan genomför trygghetsenkäter två gånger per läsår.

Av intervjuer samt inskickade handlingar framkommer att skolan har ordningsregler. Ordningsreglerna är beslutade av rektor. Flera lärare, representanter för elevhälsa och rektor berättar att elever har fått lämna synpunkter på ordningsreglerna förra läsåret men inte under innevarande läsår.

Av intervjuer med elever, lärare och representanter för skolans elevhälsa framkommer att det i regel är studiero i klassrummet men att studieron kan variera beroende på vem som är lärare. Rektor uppger under intervju att skolan genomfört en översyn vad gäller lektionsstrukturen för att stärka möjligheten för elever att känna igen sig i varje lektionsupplägg.

Av ingivna underlag och lektionsobservationer framgår att det finns skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning.

Skolinspektionen har i samband med tillsynsbesöket mottagit underlag på anmälningar om kränkande behandling för innevarande läsår samt skolans plan mot kränkande behandling för de två senaste läsåren. Av planen framgår bland annat skolans arbete med att förhindra kränkande behandling av elever och vilka åtgärder som planeras. Det framgår även att föregående läsårs insatser har utvärderats.

Av intervjuer med elever och lärare framgår att det förekommer kränkningar på skolan men att eleverna berättar att de fått information av mentorer eller andra vuxna om hur de ska agera om de upplever sig blivit utsatta för en kränkande behandling.

Av lärarintervjuer framgår att lärarna genomgående har kunskap om vilka åtgärder de ska vidta för att förhindra kränkande behandling. Vidare framgår att anmälningar om en befarad kränkning görs i huvudmannens elektroniska system och att mentor eller kurator ansvarar för utredningen beroende på om utredningen kräver ytterligare utredningsåtgärder eller inte.

Rättslig reglering

Alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen.)

Vid undervisning får endast sådan användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning förekomma som 1. sker enligt lärarens instruktioner i syfte att främja elevernas utveckling och lärande, eller 2. utgör extra anpassningar eller särskilt stöd enligt 3 kap. Om det finns särskilda skäl får dock rektorn eller en lärare tillåta en enskild elev att använda en mobiltelefon eller annan elektronisk kommunikationsutrustning även i andra fall än som avses i första stycket. (5 kap. 4 a § skollagen.)

Det ska finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning som beslutas av rektorn (5 kap. 4 e § skollagen).

Det ska finnas ordningsregler för varje skolenhet som beslutats av rektor. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna. (5 kap. 5 § skollagen.)

Personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar. En åtgärd enligt första stycket får vidtas endast om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter. Enligt de förutsättningar som anges i 5 kap. 7–23 §§ skollagen får det beslutas om utvisning ur undervisningslokalen, kvarsittning, tillfällig omplacering, tillfällig placering utanför den egna skolenheten, avstängning och

omhändertagande av föremål. Även sådana åtgärder får vidtas endast om de står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter. (5 kap. 6 § skollagen.)

En lärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen.)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Tyresö kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller trygghet, studiero och kränkande behandling. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av lärarintervjuer framkommer att närvaro tas i början av lektionen och registreras i huvudmannens digitala system. Om en elev inte är närvarande får vårdnadshavare ett automatiskt ett meddelande från det digitala systemet.

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektor framkommer att frånvaro utreds med stöd av två olika kartläggningsmaterial, enkel respektive fördjupad frånvarokartläggning. När mentorn genomfört en enkel kartläggning så skickas den till elevhälsan samt till arkivet. Därtill informeras det aktuella arbetslaget.

Representanter för elevhälsan berättar att om frånvaro fortsätter eller om det på annat sätt uppkommer anledning till oro för elevens frånvaro ansvarar elevhälsan för att starta en fördjupad kartläggning efter beslut av rektor.

Rektor berättar att en enkel kartläggning inte alltid kommer rektorn till del om det inte är som en grund för att besluta om fördjupad kartläggning inom ramen för elevhälsans arbete. Biträdande rektor uppger att hen har kännedom om alla påbörjade enkla kartläggningar för elever i årskurs F-5.

Vidare uppger rektor och elevhälsan att huvudmannen får information om påbörjad frånvaroutredning i samband med att skolan startar en fördjupad kartläggning.

Rättslig reglering

Om en elev har upprepad eller längre frånvaro från den verksamhet som avses i 17 § ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen. (7 kap. 19a § skollagen.)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Tyresö kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller frånvaro. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredaren Johanna Olsson

Utredaren Fredrik Aronsson har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Elina Ryttberg medverkat.